

Ajankohtaiskatsaus

JÄKKI yhteistyöryhmän kokous II / 2025

Anna Häggman
yksikön johtaja, kiertotalous
ympäristöministeriö

Esittelyssä

- Lyhyesti ajankohtaisia
- Muovipellettiasetuksesta alustava sopu
- Uusiomateriaalien tuotteistamista koskeva HE valmistelun tilanne
- SUP-kustannusvastuun muutos
- Kiertotalouden green deal tilannekatsaus
- EU:n kiertotalousajankohtaisia

Lyhyesti ajankohtaisia

1/2

- **Jäteveron soveltamisalan laajentaminen** – selvitykset valmistuneet
 - Tausta: Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan hallitus selvittää jäteveropohjan laajentamista varmistaen, ettei verorasitus kohdistu alkutuotantoon, kotitalouksille eikä yritysten maksutaakka nouse kohtuuttomasti. Kirjausta tarkennettiin kevään 2024 kehysriihessä: Jäteveron laajentamisen toteuttamiseksi ympäristöministeriön selvityksen mukaisesti hallitus selvittää puoliväliriiheen mennessä keinot jakeiden erittelemiseksi.
 - Jäteveron uudistamiseen tähtäävä Syken selvitys: [Loppusijoitettava jäte tilastojen valossa](#) ja nykyveron soveltamisalan laajentamisen mahdollisuuksia kartoittava FCG:n selvitys [Selvitys jäteverotukseen liittyen](#)
 - Yksi keskeinen löydös: Veron piirissä on nykyisin vain noin 2 % kaatopaikoille sijoitetuista jätteistä sekä 0,08 % kaikesta loppusijoitetusta jätteestä.
 - Kehysriihen 22.-23.4.2025 päätös: ”Jäteveron veropohjaa laajennetaan (10 milj. euroa v. 2027 alkaen)”
- **Jätelaki 2**
 - Käynnissä konsulttiselvitys, jonka tavoitteena tuottaa 3-4 sääntelyvaihtoehtoa – selvityksen viimeistely ja valmistuminen toukokuussa
 - Tavoiteaikataulun mukaan HE-luonnoksen lausuntokierros olisi syksyllä 2025

Lyhyesti ajankohtaisia

2/2

- **Akkuasetus (3. vaihe), SER direktiivin muutos, jätteensiirtoasetus**
 - Lausuntokierrokset päättyneet 14.4.2025
- **Pakkaus- ja pakkausjäteasetus**
 - Sidosryhmätilaisuus pidetään toukokuussa, komission Q&A :ta voidaan joutua odottamaan pidempään
- **Ajoneuvojen kiertotalousasetus**
 - U-jatkokirjelmä valmistelussa
 - Neuvoston yleisnäkemykseen pyritään kesäkuussa, neuvottelut päätökseen aikaisintaan loppuvuodesta

Muovipellettiasetuksesta alustava sopu

- Trilogissa 8.4.2025 alustava sopu muovipellettihävikin estämistä koskevasta asetusehdotuksesta [YM tiedote](#)
 - Täytäntöönpano 24 kk sisällä ja meriliikenteen osalta 36 kk sisällä hyväksymisestä ja julkaisusta virallisessa lehdessä
 - **Tausta:**
 - Muovipelletit yleisesti käytetty raaka-aine muovien valmistuksessa ja yksi tahattomien mikromuovisaasteiden suurimmista lähteistä – vaikea ottaa talteen, leviävät helposti, hajoavat hitaasti muodostaen mikromuovia
 - **Asetus koskee**
 - EU:ssa toimivien laitosten ja liikenteenharjoittajien ohella EU:n ulkopuolisia kuljettajia, joiden tulee nimetä EU:n jäsenvaltiossa toimiva valtuutettu edustaja. Merikuljetusten osalta asetuksen vaatimukset ovat yhdenmukaisia kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n suositusten kanssa.
 - **Tavoite:**
 - estää muovipellettien pääsy ympäristöön parantamalla riskienhallintaa sekä käytännön menettelyjä hävikin estämiseksi sekä varmistaa, että kaikki pellettejä EU:ssa käsittelevät toimijat toteuttavat tarvittavat varotoimenpiteet (suuremmille toimijoille tarkemmat vaatimukset kuin pienemmillä ja mikroyrityksillä hyvin kevyet velvoitteet)
 - toimijat velvoitetaan ensisijaisesti estämään pellettien päästäminen ympäristöön, toissijaisesti eristämään vuotaneet pelletit, etteivät ne saastuta ympäristöä ja viimeisenä vaihtoehtona puhdistamaan ympäristö vuodon tai hävikin jälkeen.
- odotetaan vähentävän pellettien päästöjä jopa 74 prosenttia

UTU-HE virkavalmistelun eteneminen 1/2

- Lausuntokierros päättyi vuoden 2024 lopussa, 47 lausuntoa
 - Laaja kannatus erilliselle uusiomateriaalien tuotteistamista koskevalle viranomaismenettelylle, vaikka sääntelyn yksityiskohdissa hiottavaa
- Lausuntopalautteen pohjalta sidosryhmätilaisuus pidetty maaliskuussa

YM ehdotuksen lopullinen sisältö parhaillaan harkittavana; sisältö tällä hetkellä

- Eteneminen mallin A mukaisesti, eli jätteeksi luokittelun päättymisestä voisi päättää vain LVV jätelain mukaisessa menettelyssä, ei ympäristöluvassa/ilmoitusmenettelyssä
 - Vahvistaa päätöksenteon yhtenäisyyttä, vaikka luokittelupäätöksen erottaminen ympäristöluvasta tuottanee enemmän töitä sekä hakijalle että viranomaiselle
- UTU-menettely soveltuu myös Suomeen toisesta maasta tuotavalle jätteelle
- Ei UTU-menettelyä sivutuotteelle
 - JL 5 a §:n soveltaminen (sivutuotteet) jäisi lupamenettelyyn tai YSL 10 a luvun mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn, koska sivutuotemääritystä erityisen vaikea erottaa tuotantoprosessista ja sitä koskevasta lupaharkinnasta
 - Kunnan ympäristölupaviranomaisen olisi pyydettävä sivutuoteasiassa LVV:n lausunto, jotta päätösten yhdenmukaisuus säilyy
 - Myös sivutuotepäätökset ilmoitettava uusiomateriaalirekisteriin
- Hakemuksen sisällöstä tarkemmin VNA:ssa; SYKE valmistelee opasta riskinarvioinnista

UTU-HE virkavalmistelun eteneminen 2/2

- LVV:n päätökselle UTU-asiassa mahdollisesti ohjeellinen 3 kk määräaika?
- Ei valitusoikeutta yhdistyksille ja säätiöille, mutta jätelaissa olevan viranomaisten valitusoikeudet säilyisivät sellaisena kuin ne VAU-uudistuksessa (HE 13/2025) on määritetty; jätelain mukaisissa asioissa ei ehdoteta valitusoikeutta LVV:n sisäiselle yleisen edun valvontayksikölle
- Siirtymäsäännös – tämän hetkisiä ajatuksia
- ennen lain voimaantuloa vireille tuleviin EEJ-hakemuksiin sovelletaan vanhaa lakia
 - vanhat ympäristönsuojelulain mukaiset lupapäätökset ja 10 a luvun mukaiset ilmoituspäätökset pysyvät voimassa eikä uutta hakemusta tarvitse tehdä, mutta päätökset eivät saa pysyvää oikeussuojaa, ts. niitä voidaan muuttaa tai ne voidaan peruuttaa UTU-päätöksen muuttamista tai peruuttamista koskevien pykälien nojalla
 - nostettu esille myös ehdotus, jonka mukaan vanhat luvissa olevat sivutuote- ja EEJ-päätökset tulisi tarkistaa laitoksen toiminnan olennaista muuttamista koskevan tai BAT-tarkistuksen yhteydessä – harkittava taakka/hyöty-suhdetta
 - muut viranomaistoimet kuten valvontaviranomaisen EEJ-lausunnot: toiminnanharjoittajan olisi haettava uuden UTU-menettelyn mukaista luokittelupäätöstä esimerkiksi vuoden 2029 (?) loppuun mennessä tai muuten materiaali katsotaan jätteeksi
 - teollisuuden taholta edotettu myös toiminnanharjoittajille velvollisuutta ilmoittaa vanhat sivutuote/EEJ-päätökset uusiomateriaalirekisteriin – harkittava velvollisuuden taakka/hyöty-suhdetta
- HE annetaan syksyllä 2025 – voimaantulon aikataulua pohdittava vakavasti (kesällä 2026 tai alkuvuodesta 2027)
 - uusiomateriaalirekisterin resurssointi haasteellista ja toteuttaminen viivästyy

HE SUP-kustannusvastuun muuttamisesta

- SUP-kustannusvastuu perustuu SUP-direktiiviin (EU 2019/904), joka pantu täytäntöön jätelailla ja sen nojalla annetuilla asetuksilla
- Eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajien kustannusvastuussa on siirtymäaikana vuosina 2023-2025 käytössä kiinteät asukaskohtaiset kustannukset tietyistä kuntien toteuttamista toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi ja siivoamiseksi.
- Ehdotetaan jatkettavaksi kiinteän kustannuksen mallia perusteena mm. sääntelykokonaisuuden hallinnollisen taakan kasvun rajoittaminen.
- Harkitaan nikotiinipusseista aiheutuvan roskaantumisen lisäämistä SUP-kustannusvastuun piiriin
- Sidosryhmätilaisuus pidettiin 22.4.
- Tavoiteaikataulun mukaan HE lähtisi lausuntokierrokselle vielä keväällä ja käsittely eduskunnassa syksyllä 2025

kiertotalouden
green deal

Kiertotalouden green deal ajankohtaiskatsaus

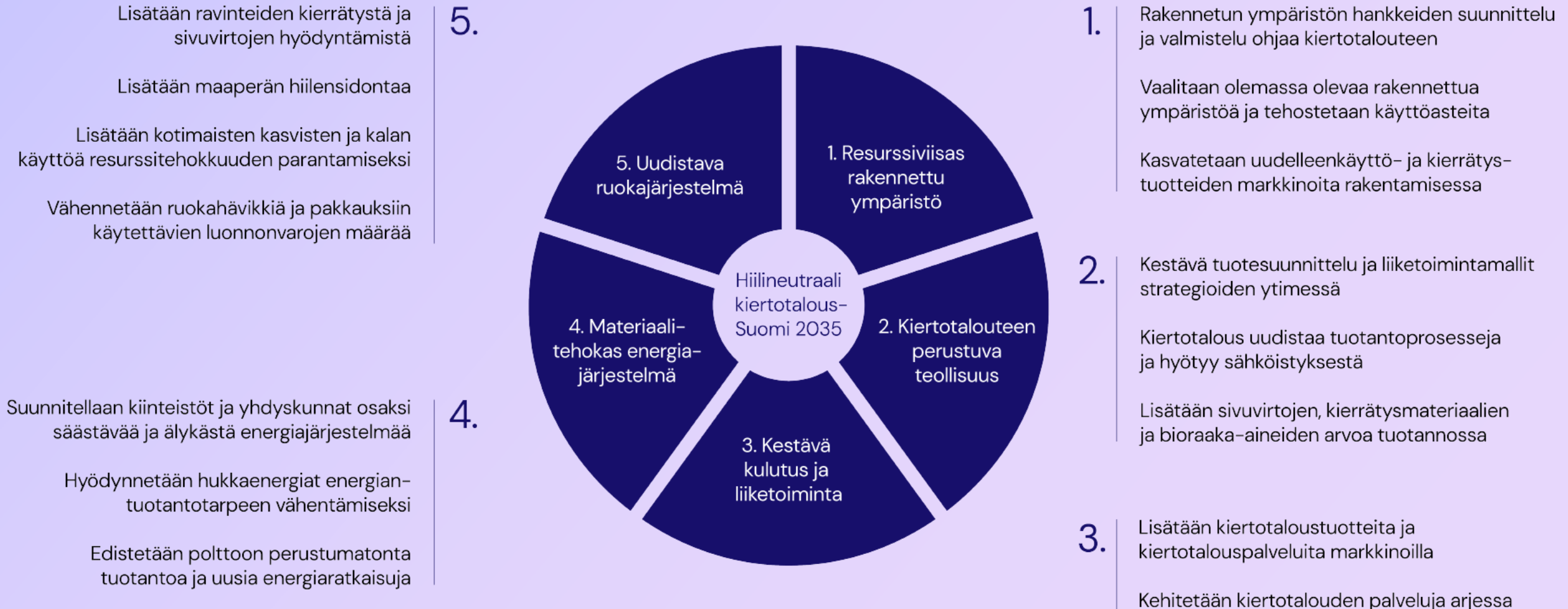
Kiertotalouden green deal julkistettu

- **18 valmista sitoumusta**, valmisteilla vähintään 30 sitoumusta ja merkittävästi lisää haetaan;
- **Nimetty 'Kotipesät'**, jotka tukevat sitoumuksiin liittyviä toimia, sparraavat ja edistävät yhteistyötä sekä rahoituslähteiden löytämistä;
- Sitoumuksia arvioi **tutkimuslaitosten arviointiryhmä (VTT, Luke, Syke)**;
- Valmisteilla **Kiertotalouden strateginen LIFE SIP –hanke**, joka on tukimekanismi kiertotalousmurrokseen ja Kiertotalouden green dealin toteutukseen.

Kiertotalouden green dealin toimenpidealueet

Valitaan toimia vähintään 2 toimenpidealueelta

Kiertotalouden green deal: 18 valmista sitoumusta

Tilanne maaliskuussa 2025

KUOPIO

SKANSKA

YLVA

FY
RA

Onko tämä viimeinen muovikassisi – kampanja 5.5 alkaen

- YM:n ja Kaupan liiton muovikassien käytön määrän vähentämisen green deal –sopimus
- Tavoite 40 kpl/hlö/vuodessa, tilanne nyt 61
- Näkyvyyttä medioissa ja somessa (video) ja kaupan alan liikkeissä näkyvyyttä
- Pääviestinä: Käytä mitä tahansa olemassa olevaa kassia ja osta erikseen, jos tarvetta, roskapussiksi ohut rullassa myytävä jätekassi. Se on edullisempi hinnaltaan ja sen muovin määrä on viidesosa kaupan muovikassiin verrattuna.

EU:n kiertotalousajankohtaisia

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Puhtaan teollisuuden ohjelma (Clean Industrial Deal CID)

- Kiertotalous tulee olemaan prioriteetti, ja komission tavoitteena on tehdä EU:sta maailman johtava alue kiertotaloudessa vuoteen 2030 mennessä.
- Komission tavoitteena on nostaa materiaalien kiertotalousaste nykyisestä 11,8 prosentista 24 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.
- EU:n komission puhtaan teollisuuden ohjelma: https://lnkd.in/ep_BBsa

Komission suunnitelmat (CID)

● **EU:n kiertotaloussäädöksen** tavoitteena on merkittävästi edistää kiertotaloussiirtymää hyödyntäen EU:n sisämarkkinoita. Tavoitteena on esimerkiksi parantaa kierrätettyjen raaka-aineiden laatua, lisätä niiden saatavilla olevaa määrää ja helpottaa niiden liikkumista sisämarkkinoilla. Sädöksen tarkoituksena on mm. tukea kriittisten raaka-aineiden talteenottoa sähkö- ja elektroniikkaromua koskevia sääntöjä uudistamalla. (Q4/2026)

● **Teollisuuden hiilestä irtautumista vauhdittava säädös** (Industrial Decarbonisation Accelerator Act) tähtää **teollisuuden luvituksen nopeuttamiseen** ja tuo mukanaan uusia kriteerejä, jotka vahvistavat kestävyyttä ja kriisinkestävyyttä energiantensiivisillä aloilla. Näiden kriteerien (esimerkiksi puhtaus, kestävyys, kiertotalous ja kyberturvallisuus) tavoitteena on lisätä kysyntää Euroopassa valmistetuille vähäpäästöisille tuotteille. (Q4/2025)

Komission suunnitelmat (CID)

2(2)

- Teollisuuden siirtymää pyritään vauhdittamaan **lisäämällä EU-rahoitusta ja yksityistä rahoitusta sekä uudistamalla valtiontukisääntelyä**. Uuden teollisuuden hiilestä irtautumispankin (Industrial Decarbonisation Bank) tavoitteena on saada aikaan yli 100 miljardin euron rahoitus. (Q2/2026)
- Perustetaan **keskus tukemaan EU:n kriittisten raaka-aineiden yhteishankintoja**. (Q4/2026)
- **Vihreä arvonlisäverohanke** etsii ratkaisuja käytetyissä tuotteissa maksetun arvonlisäveron huomioon ottamiseksi, jotta verotus kannustaisi edistämään kiertotalouden mukaisia ratkaisuja. (Q4/2026)
- Perustettavien **alueidenvälisten kiertotalouden keskusten** tarkoituksena on edistää kierrätysliiketoiminnan mittakaavan kasvattamista. (Q4/2026)

Lisäksi

- **Ekosuunnitteluasetuksen toimeenpanosuunnitelma 2025 – 2030**; väliarviointi 2028 (julkaistu 16.4.)
 - Valittu 4 lopputuoteryhmää: tekstiilit 2027, kalusteet 2028, renkaat 2027, patjat 2029, sekä
 - 2 välituotetta (teräs/rauta ja alumiini)
 - Horisontaaliset kriteerit: korjattavuus (2027) ja kierrätetyn sisällön osuus/kierrätettävyys sähköelektroniikka (2029)
 - Tuotteet, jotka kuuluvat energiamerkinnän piiriin (vanha ekosuunnitteludirektiivi); laajentaminen ekosuunnittelu -> 19 tuotetta (2026) + 16 tuotetta (2026-2030) uusia jäähdytinlaite, sähköautonlatauslaite, ammattipesukoneet
 - Myymättömien tuotteiden hävittämiskielto
 - Digitaalinen tuotepassi
- **Have Your Say – julkisia kuulemisia käynnissä**
- EU:n biotalousstrategia, avoinna 23.6.saakkaka
 - Aloitteen tavoitteena on tarjota ratkaisuja kierto - ja ilmastoneutraaliin talouteen, mikä lisää EU:n vaurautta ja kilpailukykyä planeettarajojen sisällä. Tarkoitus hyväksyä loppuvuodesta (Q4/2025)
- [Meriliikennettä, ilmailua ja kiinteitä laitoksia koskevan EU:n päästökauppajärjestelmän sekä markkinavakausvarannon uudelleentarkastelu](#)
 - Mukana kysymyksiä päästökaupan laajentamisesta jätteenpolttoon ja muuhun jätteen käsittelyyn

Kiitos!

Anna Häggman

anna.haggman@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

